

Com construïm les paraules en medicina?

1. Suffixos mèdics

El sufix és un element que serveix per formar una nova paraula quan s'afegeix darrera d'una arrel. L'addició d'un sufix proporciona un significat propi, que, si no, necessitaria diverses paraules per ser comunicat.

Els sufixos més usuals s'incorporen a una arrel per indicar una part, una propietat, un femení o un plural, i s'utilitzen tant en llenguatge corrent com en terminologia mèdica. Altres sufixos designen específicament determinats fenòmens o procediments mèdics.

1.1. Suffixos femení i plural.

L'acabament **-a** indica la versió femenina del subjecte o objecte designat per l'arrel.

L'acabament **-s** dona el plural de l'arrel.

1.2. Suffixos adjectivals.

Són sufixos que indiquen pertinència o pertanyença o relació amb l'arrel de la paraula.

<i>Sufix</i>	<i>Exemple</i>
-ac	cardíac
-al	salival
-ar	muscular
-i	endocrí
-ic	hepàtic
-iu	auditiu
-ori	respiratori
-os	medicamentós
-tic	paralític

1.3. Suffixos substantivals.

S'afegeixen a una arrel per indicar un nom, referent a una condició o al que fa l'acció.

<i>Sufix</i>	<i>Exemple</i>
-ia	pneumònia
-is	cutis
-isme	nerviosisme
-ista	especialista
-ant	donant
-dor	portador
-eg	cardiòleg
-or	autor

1.4. Suffixos diminutius.

Indiquen una versió petita de l'objecte designat per l'arrel. A banda deis suffixos més usuals, cal assenyalar:

<i>Suffix</i>	<i>Exemple</i>
-ola	arteriola
-ula	vènula
-ícula	partícula

1.5. Suffixos quirúrgics.

Són suffixos que designen un procediment quirúrgic.

<i>Suffix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
-tomia	incisió, tall	laringotomia
-tom	instrument per tallar	Osteòtom, micròtom
-ectomia	extirpació	apendicectomia
-stomia	nova obertura	colostomia
-centesi	punció	toracocentesi
-clastia	fractura	osteoclastia
-lisi	destrucció	osteolisi
-trícia	compressió	litotrícia
-desi	fusió, unió	artrodesi
-rafia	sutura	Enterorrafia, blefaroràfia
-plastia	reparació	rinoplastia
-clisi	rentat	venòclisi

1.6. Suffixos diagnòstics.

Són suffixos utilitzats per designar procediments diagnòstics:

<i>Suffix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
-grama	registre	electrocardiograma
-graf	aparell de registre	electrocardiograf
-grafia	procediment de registre	electrocardiografia
-logia	estudi	cardiologia
-metre	aparell de mesura	termometre
-metria	mesura	pelvimetria
-scòpia	examen visual	gastroscopia
-scopi	aparell d'examen visual	laringoscopi

1.7. Suffixos semiològics

Són sufixos que indiquen alteracions o processos anòmals relacionats amb l'arrel de la paraula:

<i>Sufix</i>	<i>Significar</i>	<i>Exemple</i>
-àlgia	dolor	gastràlgia
-cele	quist, hernia	meningocele
-dínia	dolor	esofagodínia
-ectasi	dilatació	bronquiectasi
-emia	de la sang	leucèmia
-fília	atracció	hemofília
-fobia	por	claustrofòbia
-gen	que causa	carcinogen
-iasi	condició, formació	litiasi
-itis	inflamació	apendicitis
-lit	pedra	colelit
-malacia	reblaniment	osteomalàcia
-megalia	engrossiment	hepatomegàlia
-oid	semblant a	lipoid
-oma	tumor	hepatoma
-osi	procés anormal	neurosi
-patia	malaltia	neuropatia
-pènia	disminució	leucopènia
-plàsia	formació	hiperplàsia
-plegia	paràlisi	hemiplegia
-poesi	producció	leucopoesi
-ptosi	caiguda.	uteroptosi
-ràgia	raig, sortida, pèrdua	hemorràgia
-rea	flux, pèrdua	rinorrea
-rexi	trencament	amniorrexi
-sclerosi	enduriment	arteriosclerosi
-spasme	espasme, contracció	blefarospasme
-stàsia	aturada	hemostàsia
-stenosi	constricció	angiostenosi
-tòxic	tòxic	tirotoxic

2. Prefixos mèdics.

El prefix és un element que, col·locat a l'inici de la paraula, serveix per modificar el significat de l'arrel. Els utilitzats més freqüentment aporten indicació de negació, posició, direcció, nombre o color. En molts casos, quan el prefix acaba en «o», es suprimeix aquesta vocal si l'arrel comença per vocal.

2.1. Prefixos de negació

<i>Prefix</i>	<i>Significar</i>	<i>Exemple</i>
a-	no, sense	anormal
an-	no, sense	anestesia
in-	no, sense	inhumà
im-	no, sense	immadur
anti-	contra	antiinflamatori
contra-	contra	contraceptiu

2.2. Prefixos de nombre i mesura.

<i>Prefix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
nul·li-	cap	nul·lípara
primi-	primer	primípara
mono-	un	monozigot
uni-	un	unilateral
bi-	dos	bilateral
di-	dos	dizigot
diplo-	doble	diplopia
hemi-	meitat	hemiplegia
semi-	parcial	semilunar
tri-	tres	trilobular
tetra-	quatre	tetraplegia
quadri-	quatre	quàdriceps
multi-	molts	multípara
poli-	molts	polidactília
macro-	gran	macrocefalia
micro-	petit	microscòpia
Iso-	igual	isotèrmic
hipo-	sota, en grau inferior	hipotèrmia
hiper-	sobre, massa	hipertèrmia

2.3. Prefixos de posició.

<i>Prefix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
ambi-	ambdós	ambidextre
dextro-	dret	dextrocàrdia
sinistro-	esquerre	sinistrocàrdia
latero-	costat	lateroversió
inter-	entre	intercostal
ante-	anterior, davant	antecubital
antero-	anterior, davant	anteroposterior
pre-	davant, abans	preoperatori
pro-	davant, abans, previ	progenitor
medio-	mig	medioesternal
meso-	al mig	mesoderma
post-	darrere, després de	postoperatori
postero-	posterior	posterolateral
retro-	endarrere	retroesternal
epi-	sobre, damunt	epigastri
supra-	sobre, damunt	suprarenal
hipo-	Sota	hipogastri
sub-	Sota	subcutani
infra-	sota	infrapúbic

2.4. Prefixos de direcció i situació.

<i>Prefix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
ab-	separació	abducció
ad-	apropament	adducció
ect-	de fora, extern	ectòpic
ecto-	de fora, extern	ectodèrmic
ex-	fora	exoftalmia
extra-	fora	extrauterí
endo-	dins, intern	endodèrmic
intra-	dins, a l'interior de	intrauterí
dia-	a través de	diarrea
per-	a través de	percutani
trans-	a través de	transfusió
circum-	al voltant	circumcisió
per-	al voltant	periosti
para-	al costat de	paranasal
infra-	sota	infraroig
super-	sobre, en excés	supersensible
ultra-	més enllà	ultraviolat

2.5. Prefixos de color.

<i>Prefix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
leuco-	blanc	leucoplaquia
melano-	negre	melanoma
glauco-	gns	glaucoma
polio-	gris	poliornielitis
coro-	verd	clorosi
cirro-	groc	cirrosi
xanto-	groc	xantoma
ciano-	blau	cianosi
purpúreo-	porpra	púrpura

2.6. Prefixos de qualitat.

<i>Prefix</i>	<i>Significat</i>	<i>Exemple</i>
bradi-	lent	bradicàrdia
taqui-	ràpid	taquicàrdia
eu-	ben, fàcil	eupnea
dis-	mal, difícil	dispnea
mal-	mal	malnutrició
homo-	el mateix	homosexual
hetero-	diferent	heterosexual
sin- [sim-]	conjuntament, unió	símfisi
pan-	tot, sencer	panosteïtis
meta-	més enlla, canvi	metaplàsia
neo-	nou	neoplàsia
pseudo-	fals	pseudoquist
auto-	per si mateix	autòlisi
esclero-	dur	esclerodèrmia

3. ARRELS MÈDIQUES

Arrel	Significat	Exemple
aden	glàndula, gangli	adenectomia
angio	vas	angiotomia
artr	articulació	artritis
blefaro	parpella	blefaroplàstia
cardio	cor	cardiomegàlia
cefal	cap	cefalàlgia
cisto	bufeta	cistoscòpia
col	colon	colostomia
cole	bilis	colecistografia
condro	cartílag	condroma
derm, dermat	pell	dermatitis
entero	intestí	enterocolitis
gastro	estómac	gastroenterostomia
hemat, hemo	sang	hematopoiesis
hepat	fetge	hepatitis
hister	úter	histerectomia
lit	càlcul	litiasis
metro	úter	metrorràgia
mio	múscul	miositis
nefro	ronyó	nefropèxia
osteo	ós	osteoplàstia
queil	llavi	queilitis